

MUZEJI I GALERIJE

uglavnom se nalaze u većim gradovima i doprinose turističkoj ponudi i vrednosti pojedinih mesta

***Muzeji* su naučne ustanove koje prikupljaju, proučavaju, čuvaju, izlažu i obezbeđuju predmete i pisane izvore, pre svega iz arheologije i umetnosti, a koji su od istorijskog, etnografskog, umetničkog, prirodnjačkog, tehničkog ili drugog kulturnog značaja**

Reč *muzej* potiče od grčke reči “*museion*”, kako je nazvan hram

u Atini, posvećen muzama, zaštitnicama nauke i umetnosti

***Galerije*, za razliku od muzeja kao kompleksnih institucija, predstavljaju zbirke umetničkih slika privatnog ili javnog karaktera, koje ponekad po svom značaju i veličini mogu da dostignu muzeje**

(na primer Tretjakovska galerija u Moskvi, National Galery London, Galerija impresionista u Parizu, Galerija Matice srpske u Novom Sadu...)

Naziv *galerija* (od neolat. reči *galeria*), odnosio se na dugačke dvorane u nekadašnjim plemićkim dvorcima, namenjene za svečanosti i velike prijeme, koje su bile ukrašavane umetničkim predmetima

RAZVOJ MUZEJA

- Najstarija poznata prostorija - *galerija Poliglotovih radova*
- Kolekcionarstvo je bilo zastupljeno tokom cele istorije
- Rimljanin *Mecena* (I vek pre nove ere)
- U srednjem veku, najveći kolekcionari dragocenosti bili su **vladari**, kao i **crkva** kao institucija (privatne zbirke)
- U XVI, a kasnije sve više u XVII i XVIII veku, **privatne zbirke** počinju da se **prikazuju javnosti**, u posebnim građevinama

Luvr

- Francuska revolucija
- Luvr kao *Muzej republike* otvoren za posetioce

***Muzeologija* je nauka o muzejima i bavi se pitanjima lokacije, arhitekture građevine, njihovom uređenošću i opremljenošću, načinu izlaganja i čuvanja predmeta, njihovog sortiranja i adekvatne prezentacije posetiocima**

TIPOLOGIJA MUZEJA

Muzeje možemo da podelimo na osnovu više kriterijuma:

1. PREMA **NAČINU KORIŠĆENJA I NJIHOVE DELATNOSTI**

dele se na:

- **MUZEJE SALONE** – *zapadna Evropa*, u njima vlada salonska atmosfera, namenjeni su eliti
- **MUZEJE KLUBOVE** – *Amerika*, pored odlaska u sam muzej i gledanje postavke, posetiocima se pruža prilika da koriste i dodatne sadržaje kao što su restorani, parkovi, projekcije filmova i sl.
- **MUZEJE ŠKOLE** – *Rusija*, imaju pored osnovne funkcije i prosvetno-obrazovnu delatnost za veliki broj posetioca

2. Prema *PODRUČJU KOJE POKRIVAJU*, muzeji se dele na:

- **DRŽAVNI ILI NACIONALNI** – prikupljaju materijal i podatke o materijalnoj i duhovnoj kulturi jednog naroda ili države
- **REGIONALNI ILI ZAVIČAJNI** – sadrže predmete i podatke jedne uže regije
- **GRADSKI** – izlažu zbirku sa teritorije većih naselje, gradova

3. Prema *SPECIJALIZACIJI MUZEJSKOG SADRŽAJA* razlikujemo:

➤ KOMPLEKSNI TIP MUZEJA

➤ SPECIJALIZOVANI TIP MUZEJA

- Umetnički
- Istorijski
- Etnografski
- Arheološki
- Prirodnjački
- Tehnički

4. Prema **POREKLU PREDMETA** koje sakupljaju i čuvaju, muzeje delimo u dve grupe:

➤ **PRIRODNJAČKI MUZEJI**

- **Botanika**
- **Zoologija**
- **Paleontologija**
- **Geologija...**

➤ **HUMANISTIČKI ILI MUZEJI KULTURE**

- **istorijski**
 - **vojni**
 - **tehnički**
- **etno-parkovi**
- **memorijalni**

NAJPOZNATIJI MUZEJI U SVETU

- **Luvr, Versaj, Muzej impresionista...**
- **Britanski muzej i biblioteka, Nacionalna galerija, Muzej voštanih figura Madam Tiso, Viktorijin i Albertov muzej, Imperial war museum, Muzej Nautike**
- **Vatikanski muzej**
- **Arheološki, Galerija Ufici**
- **Prado, Eskorijal**
- **Tretjakovska galerija**
- **Ermitaž**
- **Metropoliten, Muzej moderne umetnosti, Gughajmov**
- **Arheološki (egiptološki).....**

NAJPOSEĆENIJI MUZEJI SVETA (2013.)

	Muzej	Grad	Broj posetilaca
1.	Luvr	Pariz	9.334.435
2.	Britanski muzej	London	6.701.036
3.	Metropolitan muzej umetnosti	Njujork	6.226.727
4.	Nacionalna galerija	London	6.031.574
5.	Muzej Vatikana	Vatikan	5.459.000
6.	Muzej moderne umetnosti Tejt	London	4.884.939
7.	Nacionalna palata	Tajpej	4.500.278
8.	Nacionalna galerija umetnosti	Vašington	4.093.070
9.	Centar Pompidu	Pariz	3.745.000
10.	Muzej Orsej	Pariz	3.500.000

NAJBOLJI MUZEJI NA SVETU

- Institut umetnosti u Čikagu
- Nacionalni muzej antropologije, Meksiko
- Ermitaž, Sankt Petersburg
- Getty Center, Los Angeles
- Galleria dell'Accademia, Firenca, Italija
- Musée d'Orsay, Pariz
- Metropolitan muzej umetnosti, Njujork
- Muzej Akropolja, Atina
- Prado Muzej, Madrid
- Yad Vashem Holocaust Memorial
- Muzej posvećen Drugom svetskom ratu, Nju Orleans
- Nacionalna galerija, London
- Institut umetnosti u Čikagu
- Vasa muzej, Stokholm
- Nacionalna galerija umetnosti, Vašington
- Britanski muzej, London
- Aja Sofija, Istanbul
- Instituto Ricardo Brennand, Resife, Brazil
- Galleria Borghese, Rim
- Luvr, Pariz
- Rijksmuseum, Amsterdam
- Nacionalni muzej avijacije i astronautike, Vašington
- Muzej Činovih ratnika od terakote, Si'an Kina
- Inhotim, Brumadinjo, Brazil
- Muzej Novog Zelanda, Velington
- Muzej zlata, Bogota, Kolumbija

Luvr

- najposećeniji muzej u svetu-6 godina zaredom,
- 8,8 miliona posetilaca (2011)
- 10 miliona (2012)
- U periodu od 2008. do 2010. godine Luvr je godišnje beležio posetu od 8,5 miliona ljubitelja umetnosti iz celog sveta
- 66 % strani turisti (SAD, Brazil, Italija, Australija i Kina).

- **Tickets for the Permanent Collections: €12**

Full-day access to the Louvre, except for temporary exhibitions in the Hall Napoléon also valid for the Musée Eugène Delacroix.

- **Tickets for Exhibitions in the Hall Napoléon: €13**

Note that free admission to the museum on the first Sunday of every month does not include the exhibitions in the Hall Napoléon.

- **Combined Ticket: €16**

Access to the permanent collections and temporary exhibitions in both the Louvre and the Musée Eugène Delacroix.

- **Ulaz je besplatan:** svake prve nedelje u mesecu, zatim za mlade od 26 godina pripadnike Evropske Unije, profesore osnovnih i srednjih škola sa školskom propusnicom (osim Napoleonovg hola), nezaposlene, invalide u pratnji jedne odrasle osobe i decu ispod 18 godina uz odgovarajući dokument

- **Paris Museum Pass**

 - 2-day pass: €42

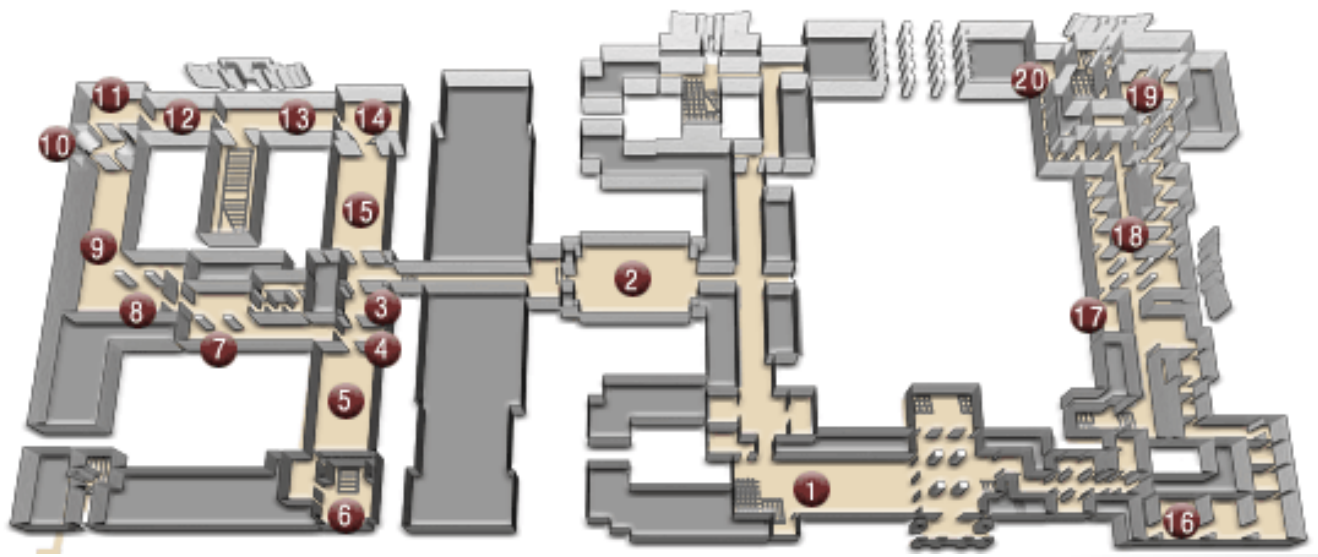
 - 4-day pass: €56

 - 6-day pass: €69

- Valid for individual visitors.
- The Paris Museum Pass offers **free admission (without waiting in line) to the permanent collections of more than 60 museums and monuments in and around Paris, including the Louvre.**

Ermitaž ("Hermitage" ili "mesto samoće,")

Poseta 2011.

• Ukupna poseta	2 879 686
• Strani posetioci	918 273
• Domaći posetioci	839 381
• Ulaznice prodane putem Interneta	22 208
• Besplatne ulaznice	1 018 737
• Vođenje od strane tur.agencija	81 087

- 400 rublja (stranci) \approx 10 evra
- 200 rublja (Rusi i Belorusi)
- Ulaz slobodan za decu, studente i penzionere
- Svaki prvi četvrtak u mesecu-slobodan ulaz za sve

NAJPOZNATIJI MUZEJI U NAŠOJ ZEMLJI

❑ **BEOGRAD** *Narodni muzej*

- najstariji u Srbiji, osnovan 1844. godine, prikazuje razvoj kulture i umetnosti u Srbiji od praistoriji do danas, a sadrži tematske zbirke domaće i strane likovne umetnosti

Ostali muzeji u Beogradu: Vojni muzej na Kalemegdanu, Etnografski, Muzej grada Beograda, Vukov i Dositejev muzej, Muzej Nikole Tesle, Muzej strane umetnosti i drugi

❑ **NOVI SAD** *Muzej Vojvodine*

- osnovan 1847. godine, sadrži arheološku, kulturno-istorijsku i etnografsku zbirku, pre svega iz istorije i kulture Vojvodine

Ostali muzeji u Novom Sadu: Galerija matice srpske, Spomen zbirka Pavla Beljanskog, Muzej Novog Sada..

- Muzej istorije Jugoslavije-najposećeniji muzej 2013.
- U sastavu Muzeja istorije Jugoslavije su: „Muzej 25. Maj”, „Stari muzej” i „Kuća cveća”.
- 86.832 posetioca
- Najposećenija izložba - postavka „Carski darovi” koja je predstavila izbor poklona Josipu Brozu Titu iz bogatih zbirki muzeja (20.548 posetilaca)
- Muzej je obišlo 25 domaćih i više od 25 stranih delegacija (SAD, Nemačka, Kina, Alžir, Indonezija, Nigerija, Irana, Kipar, Irak, Maroko, Liban)

DELATNOST MUZEJA

- Muzeji su uglavnom smešteni u **zgradama koje su istorijski značajne (raskošne arhitekture)** ili u građevinama koje su po **projektu** bile namenjene specijalno za muzeje
- **Lokacija muzeja** (treba da budu udaljeni od vojnih i privrednih objekata)
- **Izložbene prostorije** trebaju da budu međusobno povezane, dobro osvetljene i uređene za prihvatanje posetioca

Britanski muzej

Muzej u New Orleansu

Prirodnjački muzej u Beču

Rijsk muzej u Amsterdamu

Gugenhajmov muzej u Njujorku

Muzej u Bostonu

Kraljevski muzej - Ontario

Mercedes Benz muzej- Štuttgart

RAD MUZEJA

- MUZEJI sakupljaju predmete, koji bi po pravilu morali da budu dokumenti prvog reda, odnosno izvor autentičnih informacija
- sakupljeni predmeti se čuvaju u izložbenim prostorijama kao stalne postavke ili u depoima. Depoi su prostorije u muzejima gde se čuvaju neizloženi predmeti
- Razlikuju se 3 vrste proučavanja muzejskih predmeta:
 - objektivno ispitivanje stanja i osobina
 - konzervatorske i restauratorske intervencije
 - održavanje uslova čuvanja predmeta u depoima ili izložbenim prostorima

- *Izložbene prostorije* su mesta na kojima posetioци dolaze u kontakt sa izloženom postavkom i zato one predstavljaju sinonim za muzeje
 - Predmeti u izložbenim prostorijama trebaju da budu poređani po **logičkom redosledu**, a prostorije treba da budu *svetle, proventrene i prijatne za posetioce*
 - U prostorijama treba da postoje pomoćni **putokazi** u vidu *strelica, znakova, natpisa, pregrada*, koji pomažu posetiocima da prate redosled izloženih predmeta prema određenim kriterijumima

POVREMENE IZLOŽBE

- organizuju se u muzejima kao **novina za posetioca** i predstavljaju **dodatni motiv dolaska** mogu da budu *monografske* (prikazuju dela velikih ili manje poznatih autora) ili *tematske* (prikazuju konkretno neku temu za koju su izložena dela vezana)
 - Kroz lokalnu, nacionalnu i međunarodnu razmenu, muzeji prihvataju izložbe drugih muzeja ili šalju svoje zbirke

MARKETING MUZEJA

- *marketing aktivnosti muzeja*
- korišćenje sopstvenih rezultata istraživanja ili istraživanja drugih sličnih institucija
- Najzastupljeniji vid propagande muzeja je upotreba *klasičnih sredstava*, kao što su plakati, katalozi, prospekti, vodiči, informatori, radio, televizija
- Postoje i *publikacije posvećene muzejima* pomoću kojih se šira publika upoznaje sa sadržinom muzejske postavke, njenom istorijom, njenim stvaraocima, osobinama i sl.

- **dobri turistički vodiči ili katalozi detaljno upućuju posetioce šta i kojim redom da posećuju**
- **postoje i mali elektronski vodiči koji umesto kustosa ili vodiča objašnjavaju svaki izloženi predmet**
- **U nekim muzejima, postoje pokretni liftovi tj. pokretne fotelje iz kojih posetioci gledaju predmete, čime se problem cirkulacije u potpunosti rešava**

ZAKLJUČAK

- **Savremeni način života i moderna tehnologija omogućavaju nam da saznanja o kolekciji nekog muzeja dobijemo putem televizije, štampe, fotografije, filma, a moguće je i virtualno gledanje muzejskih postavki preko interneta (Google Museums)**
- **Međutim, direktan kontakt između umetničkih dela i ostalih predmeta koje muzeji čuvaju, ostvaruje se jedino kroz posete, odnosno putovanja koja predstavljaju osnovu svih turističkih kretanja i samog turizma uopšte**
- **Zato možemo da zaključimo, da je turizam danas nezamisliv bez posete muzeja, kao i da su posete muzeja nezamislive bez turizma**